

KONSORCIUM NEVLÁDNÍCH ORGANIZACÍ VE PROSPĚCH SENIORŮ, ZEJMÉNA OBĚTÍ NÁRODNÍHO SOCIALISMU V ČESKÉ REPUBLICE

Vznik projektu

Živá paměť v součinnosti s německou nadací Připomínka, odpovědnost a budoucnost (Stiftung EVZ) rozpracovala v druhé polovině roku 2013 ideu vytvoření Konsorcia nevládních organizací (Konsorcium) coby nové formy spolupráce mezi nevládními organizacemi činnými v oblasti péče o seniory v České republice, se zvláštním zaměřením na potřeby osob pronásledovaných nacistickým režimem.

Ke spolupráci byla přizvána Charita Česká republika, která je největším nestátním poskytovatelem sociální péče a zdravotnických služeb v ČR, a občanské sdružení Barevný děti působící v Českých Budějovicích.

V lednu 2014 uspořádaly Stiftung EVZ a Živá paměť odborný seminář, na němž byly představeny hlavní projektové cíle, principy spolupráce a dělby práce mezi jednotlivými členy Konsorcia. Semináře se zúčastnili vedle pracovníků Stiftung EVZ, Živé paměti a Barevných dětí i zástupci jednotlivých diecézních a oblastních charit, jež se rozhodly zapojit do projektu, a externí experti.

Na základě podnětů od účastníků semináře včetně externích expertů zpracovala Živá paměť závěrečnou podobu projektu, který získal v červnu 2014 rozhodnutím správní rady Stiftung EVZ finanční podporu na období 30 měsíců, od července 2014 do prosince 2016. Všichni členové Konsorcia mají zároveň povinnost kofinancovat své projektové náklady z vlastních či třetích zdrojů.

Cíle projektu

Hlavním cílem je nabídkou adekvátních sociálních služeb a psychosociální pomoci, poskytovaných na vysoce profesionální a individualizované bázi,

- pomáhat obětem nacismu prožít jejich poslední roky důstojně v jejich domovech či jiném adekvátním prostředí,
- bránit jejich sociálnímu vyloučení a izolaci.

Dalším cílem projektu je přispívat k:

- zvýšení zájmu o otázky týkající se seniorů, zejména obětí nacismu,
- zlepšení povědomí o odpovědnosti na politické úrovni a společnosti jako celku,
- mobilizaci pomoci pro cílovou skupinu seniorů na místní, národní a mezinárodní úrovni.

V neposlední řadě je cílem projektu vlastní rozvoj Konsorcia prostřednictvím:

- sdílení know-how,
- výměny pracovních zkušeností a metod,
- sdílení nových idejí.

Cílová skupina

Hlavní cílovou skupinou jsou senioři žijící v České republice, zejména oběti nacionálního socialismu, se zvláštním zřetelem k potřebám těch, kteří mají omezenou schopnost pohybu a / nebo jiný druh zdravotního omezení, a dále manželé/manželky, vdovy a vdovci po těchto osobách.

Členové Konsorcia a oblast jejich působnosti

Zatímco Živá paměť a Barevný děti poskytují poradenské, asistenční a aktivizační služby seniorům, zejména obětem nacismu, v jejich domácím prostředí, Charita poskytuje služby ve vlastních Domovech pro seniory.

Živá paměť, o. p. s.

Věcná působnost

- řídicí agentura Konsorcia (koordinace, administrativní a finanční řízení projektu, práce s veřejností, odborná supervize)
- poskytovatel sociálních služeb

Regionální působnost

- řídicí agentura: celá ČR
- sociální služby: Praha a Hradec Králové, Olomouc a Prostějov, Ostrava a Havířov, Ústí nad Labem. Od 1. listopadu 2014 rovněž České Budějovice a Tábor.

Barevný děti, o. s.

Věcná působnost

- poskytovatel sociálních služeb

Regionální působnost

- České Budějovice a okolí

Živá paměť a Barevný děti poskytují

- osobní asistence a doprovod klientů k lékaři, do nemocnice, rehabilitačního centra, návštěvy nemocných klientů v nemocnici, donáška potřebných věcí a organizace naléhavých záležitostí
- pomoc s nákupy, úklidem domácnosti, nákupy, pomoc s osobní hygienou
- doprovod klientů na poštu, do banky, na úřady, lokální kulturní akce, společné procházky
- vzdělávací aktivity, např. výuka práce na PC, hledání informací na internetu a používání e-mailu
- terapeutické aktivity, např. společné vaření a pečení, zahradničení, čtení, zpívání, hraní stolních her, ergo - terapie (různé druhy ručních prací dle individuálních přání a potřeb klientů)

Charita

Věcná působnost

- poskytovatel sociálních služeb

Regionální působnost

- devět domovů pro seniory na území olomoucké arcidiecéze a pěti diecézí
- Diecéze Plzeň: Dům pro seniory svaté Alžběty, Plzeň
- Diecéze Litoměřice: Dům pro seniory svatého Vavřince, Chrastava (Liberec)
- Diecéze Litoměřice: Dům pro seniory svaté Ludmily, Ústí nad Labem - Chabařovice
- Diecéze České Budějovice: Dům svatého Františka – Dům chráněného bydlení, Veselí nad Lužnicí
- Diecéze Brno: Dům pokojného stáří Kamenná, Brno
- Arcidiecéze Olomouc: Dům pokojného stáří Boršice, Uherské Hradiště
- Diecéze ostravsko-opavská: Dům svatého Františka Dům pokojného stáří, Javorník
- Diecéze ostravsko-opavská: Svatý František - Charitní Domov pokojného stáří, Bohumín
- Diecéze ostravsko-opavská: Charitní dům svaté Alžběty, Ostrava

Charitní domovy poskytují v závislosti na místních podmínkách tyto služby

- různé druhy terapií, např. ergoterapie, psychoterapie, aromaterapie, arteterapie, (muzikoterapie, kreslení / malování, terapeutické vaření a pečení, atd.)
- duševní a kognitivní rehabilitace, např. výcvik prostorové orientace a představitosti, trénink paměti, trénink jemné motoriky a smyslového vnímání

- společné trávení volného času, společenské a kulturní akce, hraní stolních her, společné oslavy svátků a narozenin klientů, oslavy významných dnů, jako jsou veřejné a náboženské svátky
- fyzická cvičení, nácvik chůze a stability, hraní venkovních her, jako jsou bowling, pétanque, šachy, atd.

Projektové výsledky za prvních 12 projektových měsíců

Živá paměť a Barevný děti

Jak uvedeno výše, poskytují Živá paměť a Barevný děti individuální asistenční služby a podporu především klientům, kteří žijí ve svém domácím prostředí. Tyto bezplatně poskytované služby pomáhají našim klientům v péči o vlastní osobu a domácnost včetně příslušenství (např. zahradu), a přispívají tak k tomu, aby mohly co nejdéle setrvat ve svém přirozeném prostředí.

Konkrétní obsah poskytovaných služeb vychází důsledně z individuálních a v čase se měnících potřeb a přání klientů, jimž se snažíme v maximální možné míře dané časovým a finančním rámcem projektu vyhovět. Portfolio poskytovaných služeb je tak velice pestré a jako takové reflektuje variabilitu potřeb klientů.

V několika případech je péče poskytována i klientům žijícím v domovech pro seniory či domově s pečovatelskou službou, nejedná se však o zařízení Charity ČR zapojené do projektu Konsorcía.

Největší zájem je mezi klienty dlouhodobě o povídání si, pomoc s úklidem, praním a žehlením prádla, společný nákup či donáška nákupu, pomoc s přípravou pokrmů – společné vaření a pečení, zalévání květin, péče o zahradu, společné čtení či předčítání, hraní společenských her, prohlížení fotografických alb, společné vzpomínání na různé události, společná procházka, péče o domácí zvíře, pomoc s osobní hygienou – mytí a úprava vlasů, doprovod k lékaři, doprovod na vybrané akce kontaktních center pro oběti nacismu a mezigenerační dialog, pomoc s vyřízením úřední korespondence, bankovního a poštovního styku, zajištění drobných oprav v domácnosti apod. Někteří klienti si rovněž přáli navštívit místa spojená se svým mládím, dle možností jim to bylo umožněno.

Živá paměť, o. p. s.

Živá paměť poskytla v prvních 12 projektových měsících šedesáti pěti klientům celkem 3 814 intervencí v celkové časové dotaci 114 405 minut.

Počty individuálních intervencí, klientů a časovou dotaci v členění dle jednotlivých regionů ukazuje tabulka č. 1.

TABULKA Č. 1 – POČET INDIVIDUÁLNÍCH INTERVENČÍ, KLIENTŮ A ČASOVÁ DOTACE DLE REGIONŮ

Region	Počet indiv. intervencí	Časová dotace (v minutách)	Počet klientů
Praha a Hradec Králové	2 061	61 825	31
České Budějovice a Tábor (listopad 2014 – červen 2015)	396	11 880	12
Olomouc a Prostějov	452	13 560	9
Ostrava a Havířov	99	2 970	4
Ústí nad Labem	806	24 170	9
Celkem	3 814	114 405	65

Poznámka k tabulce č. 1

Standardní délka jedné intervence činí 30 minut, většinou je však tato doba nedostatečná k zajištění všech potřeb klienta, takže je klientovi poskytnuto několik na sebe navazujících intervencí.

Barevný děti, o. s.

Zapojení občanského sdružení Barevný děti do projektu Konsorcia bylo na jeho žádost ukončeno k 31. 10. 2014, poté převzala péči o klienty v Českých Budějovicích a okolí Živá paměť.

Barevný děti poskytly za čtyři měsíce roku 2014 osmi klientům celkem 177 intervencí v celkové časové dotaci 5 300 minut (viz tabulka č. 2).

TABULKA Č. 2 - POČET INDIVIDUÁLNÍCH INTERVENČÍ, KLIENTŮ A ČASOVÁ DOTACE AKTIVIT

Region	Počet indiv. intervencí	Časová dotace (v minutách)	Počet klientů
České Budějovice (červenec – říjen 2014)	177	5 300	8

Poznámka k tabulce č. 2:

Standardní délka jedné intervence činí 30 minut, většinou je však tato doba nedostatečná k zajištění všech potřeb klienta, takže je klientovi poskytnuto několik na sebe navazujících intervencí.

Charita ČR

1. Diecéze Plzeň: Dům pro seniory svaté Alžběty, Plzeň

Skupinové aktivity

- společenské akce
- kulturní akce
- společná setkání, například společný odpočinek s rodinou a ostatními klienty ve společenské místnosti zařízené v retro-stylu
- terapeutická vaření a pečení v nově postavené kuchyni, jež byla upravena dle bezpečnostních potřeb a ergonomiky seniorů

Celkový počet aktivit, účastníků a časovou dotaci ukazuje tabulka č. 1.

TABULKA Č. 1 - POČET AKTIVIT A ÚČASTNÍKŮ A ČASOVÁ DOTACE AKTIVIT

Název zařízení	Počet skupinových aktivit	Počet účastníků	Časová dotace (v minutách)
Plzeň, Domov pokojného stáří svaté Alžběty	89	734	10 265

2. Diecéze Litoměřice: Dům pro seniory - Domov svatého Vavřince, Chrastava

Domu pro seniory svatého Vavřince byl v létě roku 2014 prostřednictvím Živé paměti poskytnut jednorázový finanční příspěvek z prostředků německé Nadace EVZ. V rámci této podpory byl pořízen venkovní multifunkční trenažér k nácviku mentálních dovedností. Instalace byla dokončena v závěru října 2014, stejně jako některé nezbytné terénní úpravy. V zimních měsících nebylo možno z důvodu nepříznivého počasí venkovní trenažér využívat, takže v druhé polovině roku 2014 nelze vykázat žádné aktivity. Ty byly zahájeny ihned po dokončení závěrečných zahradnických prací na jaře roku 2015. Trenažery jsou využívány samostatně seniory – obyvateli domova i seniory z Chrastavy, širší veřejností a dětmi ze ZŠ Chrastava. Trenažery tak plní nejen cvičební, ale i společenskou funkci.

Celkový počet aktivit, účastníků a časovou dotaci ukazuje tabulka č. 2.

TABULKA Č. 2 - POČET AKTIVIT A ÚČASTNÍKŮ A ČASOVÁ DOTACE AKTIVIT

Název zařízení	Počet skupinových aktivit	Počet účastníků	Časová dotace (v minutách)
Dům pro seniory - Domov sv. Vavřince, Chrastava	50	135	1 105

3. Diecéze Litoměřice: Dům pro seniory svaté Ludmily, Chabařovice, Ústí n / Labem

Skupinové aktivity

- a) umělecká terapie
- b) hudební terapie
- c) aroma terapie
- d) poznávací rehabilitace

Celkový počet aktivit, účastníků a časovou dotaci ukazuje tabulka č. 3.

TABULKA Č. 3 - POČET AKTIVIT A ÚČASTNÍKŮ A ČASOVÁ DOTACE AKTIVIT

Název zařízení	Počet skupinových aktivit	Počet účastníků	Časová dotace (v minutách)
Ústí nad Labem, Dům pokojného stáří svaté Ludmily	647	9 614	15 296

4. Diecéze České Budějovice: Dům svatého Františka – Dům chráněného bydlení, Veselí n / Lužnicí

Skupinové aktivity

- a) terapie uměním – Klub přátel hudby a filmový klub: poslech hudby, prezentace českých a zahraničních interpretů, promítání filmů
- b) ruční práce: pletení, háčkování
- c) práce s přírodním materiálem: práce se dřevem, květinami
- d) vaření a pečení.
- f) skupinová cvičení.
- g) práce na zahradě, péče o zvířata.
- h) venkovní aktivity: cvičení a různé výtvarné a jiné aktivity na rozvoj smyslů, vycházky, plavání v bazénu

Celkový počet aktivit, účastníků a časovou dotaci aktivit ukazuje tabulka č. 4.

TABULKA Č. 4 - POČET AKTIVIT A ÚČASTNÍKŮ A ČASOVÁ DOTACE AKTIVIT

Název zařízení	Počet skupinových aktivit	Počet účastníků	Časová dotace (v minutách)
Veselí nad Lužnicí, Dům sv. Františka (České Budějovice)	339	2 095	28 865

5. Diecéze Brno: Dům pokojného stáří Kamenná, Brno

Skupinové a individuální aktivity

- a) kreativní činnosti a řemesla: pletení košíků, batikování, šití polštářů, výroba papírových předmětů, sušení květin
- b) společenské a kulturní aktivity: hudební produkce, divadlo, hry, narozeninové oslavy, čajové dýchánky, kvízy, promítání filmů, diskuze, přednášky

- c) hudební programy a programy cílené na muzikoterapii: zpěv, hraní na jednoduché hudební nástroje, koncerty, tanec, poslech hudby, tanec vsedě
- d) programy na cvičení paměti
- e) programy se spirituálním tématem: čtení, rozhovory, tematické programy (Vánoce, Velikonoce, prázdniny)
- f) domácí práce a zahrádkaření: péče o květiny a zvířata, dekorace, pomoc s vařením, úklid, praní,
- g) terapeutické pečení a vaření

Celkový počet aktivit, účastníků a časovou dotaci aktivit v členění na skupinové a individuální ukazuje tabulka č. 5.

TABULKA Č. 5 - POČET AKTIVIT A ÚČASTNÍKŮ A ČASOVÁ DOTACE AKTIVIT

Název zařízení	Počet aktivit			Počet účastníků			Časová dotace (v minutách)		
	Skupinové	Individuální	Celkem	Skup. aktivity	Indiv. aktivity	Celkem	Skup. aktivity	Indiv. aktivity	Celkem
Brno, Domov pokojného stáří Kamenná	570	444	1 014	3 910	555	4 465	33 186	13 215	46 401

6. Arcidiecéze Olomouc: Dům pokojného stáří Boršice

Skupinové aktivity

- a) trénink jemných motorických dovedností v aktivizační místnosti
- b) cvičení na hřišti pro seniory
- c) muzikoterapie s terapeutkou
- d) cvičení za využití terapeutických panenek

Celkový počet aktivit, účastníků a časovou dotaci aktivit obsahuje tabulka č. 6.

TABULKA Č. 6 - POČET AKTIVIT A ÚČASTNÍKŮ A ČASOVÁ DOTACE AKTIVIT

Název zařízení	Počet skupinových aktivit	Počet účastníků	Časová dotace (v minutách)
Uherské Hradiště, Domov pokojného stáří Boršice	158	1 558	20 320

7. Diecéze ostravsko-opavská: Dům svatého Františka Dům pokojného stáří, Javorník

Skupinové aktivity

- a) zahradní skupinové činnosti, jako např. zahradní slavnosti
- b) venkovní aktivity
- c) kulturní události

Celkový počet aktivit, počet účastníků a časovou dotaci aktivit obsahuje tabulka č. 7.

TABULKA Č. 7 - POČET AKTIVIT A ÚČASTNÍKŮ A ČASOVÁ DOTACE AKTIVIT

Název zařízení	Počet skupinových aktivit	Počet účastníků	Časová dotace (v minutách)
Javorník, Domov pokojného stáří sv. Františka	595	2 419	25 810

8. Diecéze ostravsko-opavská: Sv. František - Charitní Domov pokojného stáří, Bohumín

Skupinové aktivity

- a) muzikoterapie
- b) umělecké terapie
- c) ergoterapie
- d) trénink paměti

Individuální aktivity

- a) ergoterapie
- b) trénink paměti

Celkový počet aktivit, účastníků a časovou dotaci aktivit v členění na skupinové a individuální ukazuje tabulka 8.

TABULKA Č. 8 - POČET AKTIVIT A ÚČASTNÍKŮ A ČASOVÁ DOTACE AKTIVIT

Název zařízení	Počet aktivit			Počet účastníků			Časová dotace (v minutách)		
	Skupinové	Individuální	Celkem	Skup. aktivity	Indiv. aktivity	Celkem	Skup. aktivity	Indiv. aktivity	Celkem
Bohumín - Dům pokojného stáří svatého Františka	192	195	387	1 303	706	2 009	18 480	21 470	39 950

9. Diecéze ostravsko-opavská: Charitní dům svaté Alžběty, Ostrava

Skupinové aktivity

- a) kondiční cvičení
- b) ergoterapie
- c) trénink paměti

Individuální aktivity

- a) muzikoterapie
- b) trénink paměti

Celkový počet aktivit, počet účastníků a časovou dotaci aktivit v členění na skupinové a individuální ukazuje tabulka 9.

TABULKA Č. 9 - POČET AKTIVIT A ÚČASTNÍKŮ A ČASOVÁ DOTACE AKTIVIT

Název zařízení	Počet aktivit			Počet účastníků			Časová dotace (v minutách)		
	Skupinové	Individuální	Celkem	Skup. aktivity	Indiv. aktivity	Celkem	Skup. aktivity	Indiv. aktivity	Celkem
Ostrava, Charitní dům sv. Alžběty v Ostravě	134	41	175	1 286	207	1 493	13 905	4 475	18 380

Souhrnné výsledky za druhé pololetí za všech devět charitních domovů pro seniory ukazuje tabulka č. 10.

TABULKA Č. 10 - POČET AKTIVIT A ÚČASTNÍKŮ A ČASOVÁ DOTACE AKTIVIT

Název zařízení	Počet aktivit			Počet účastníků			Časová dotace (v minutách)		
	Skupinové	Individuální	Celkem	Skup. aktivity	Indiv. aktivity	Celkem	Skup. aktivity	Indiv. aktivity	Celkem
Bohumín, Dům pokojného stáří sv. Františka	192	195	387	1 303	706	2 009	18 480	21 470	39 950
Veselí nad Lužnicí, Dům sv. Františka (České Budějovice)	339	0	339	2 095	0	2 095	28 865	0	28 865
Javorník, Domov pokojného stáří sv. Františka	595	0	595	2 419	0	2 419	25 810	0	25 810
Liberec, Domov svatého Vavřince v Chrastavě	50	0	50	135	0	135	1 105	0	1 105
Ostrava, Charitní dům sv. Alžběty v Ostravě	134	41	175	1 286	207	1 493	13 905	4 475	18 380
Uherské Hradiště, Domov pokojného stáří Boršice	158	0	158	1 558	0	1 558	20 320	0	20 320
Ústí nad Labem, Dům pokojného stáří svaté Ludmily	647	0	647	9 614	0	9 614	15 296	0	15 296
Plzeň, Domov pokojného stáří svaté Alžběty v Plzni	89	0	89	734	0	734	10 265	0	10 265
Brno, Domov pokojného stáří Kamenná	570	444	1 014	3 910	555	4 465	33 186	13 215	46 401
Celkem	2 774	680	3 454	23 054	1 468	24 522	167 232	39 160	206 392